

Skatteparadis og ulikhet

Annette Alstadsæter
 Professor i skatteøkonomi
 Handelshøyskolen – NMBU
<http://www.skatteforsk.no>

ECN180
28.august, 2018

Kva skal vi snakke nå?

1. Kva er eit skatteparadis?
2. Kva blir skatteparadis brukt til?
3. Kor mykje pengar er gøymt i skatteparadis?
4. Kven gøymer pengar i skatteparadis?
5. Kva er konsekvensane?
6. Kva kan gjerast?

1. Kva er eit skatteparadis?

Det finst ingen fasit-liste over kva land som er skatteparadis

Kva kjenneteiknar eit skatteparadis?

- 1) Hemmelighald
- 2) Låge eller ingen skattar
- 3) Svak regulering
- 4) Politisk stabilitet

2. Kva blir skatteparadis brukt til?

Bruk av skatteparadis

Ulovlig

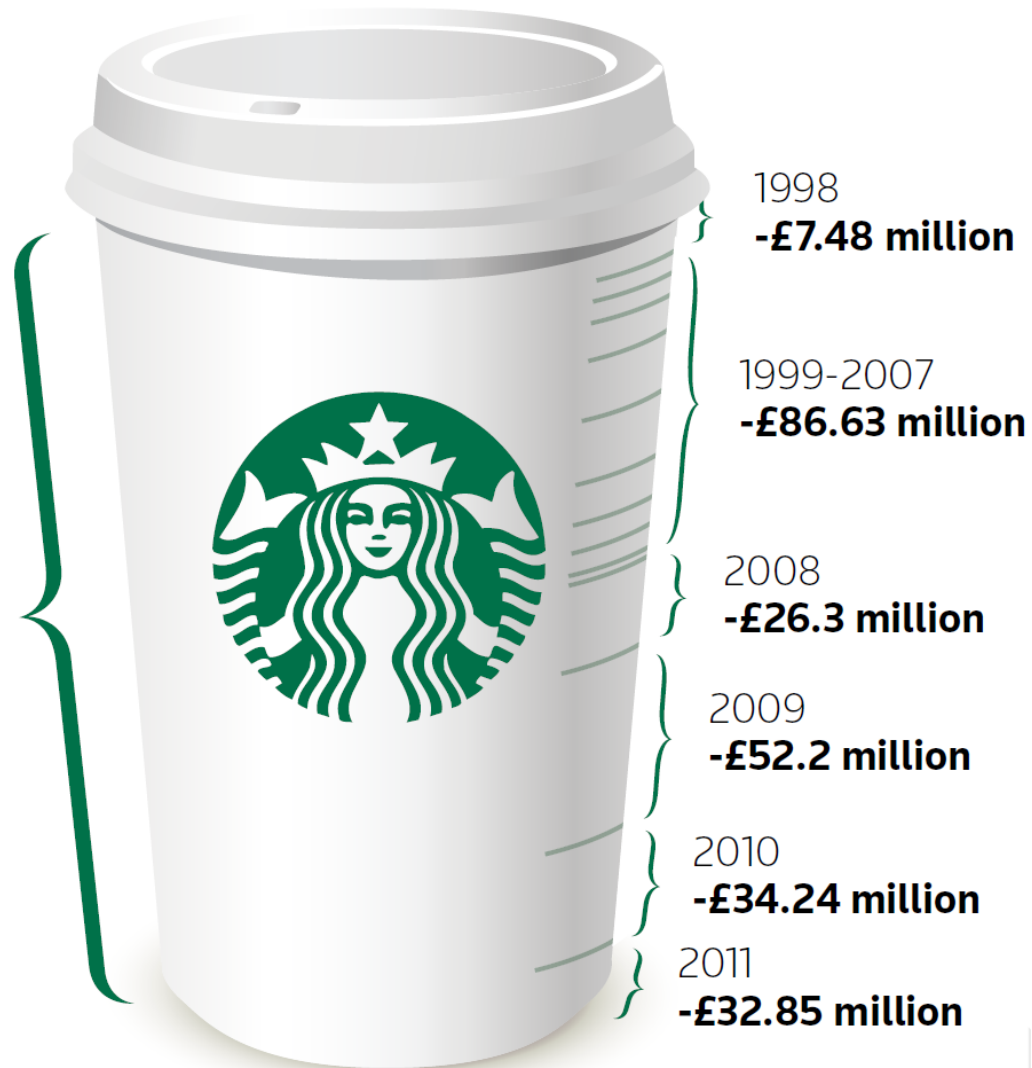
- Skatteunndraging
 - Skjulte kontoar
 - Skalselskap
 - Falske fakturaer
- Skjuler kriminalitet
 - Kvitvasking
 - Terrorfinansiering
 - Korrupsjon
 - Infrastruktur til kriminelle nettverk

Lovlig

- Finansielle tenester
- Skatteomgåing
 - utnytter ulike skattesatar og inkonsistent regelverk mellom land

A CUPFUL OF LOSSES

STARBUCKS' UK
LOSSES, BY YEAR

TOTAL
£239.7 million
loss over 14 years

15%

The profit margin Starbucks' CFO told investors the UK had made in 2007. That year it reported its ninth annual loss

Korleis overskudd frå land med høg skattesats?

Inntekter

- Kostnader

= Resultat før skatt

- Skatt

= ÅRSRESULTAT

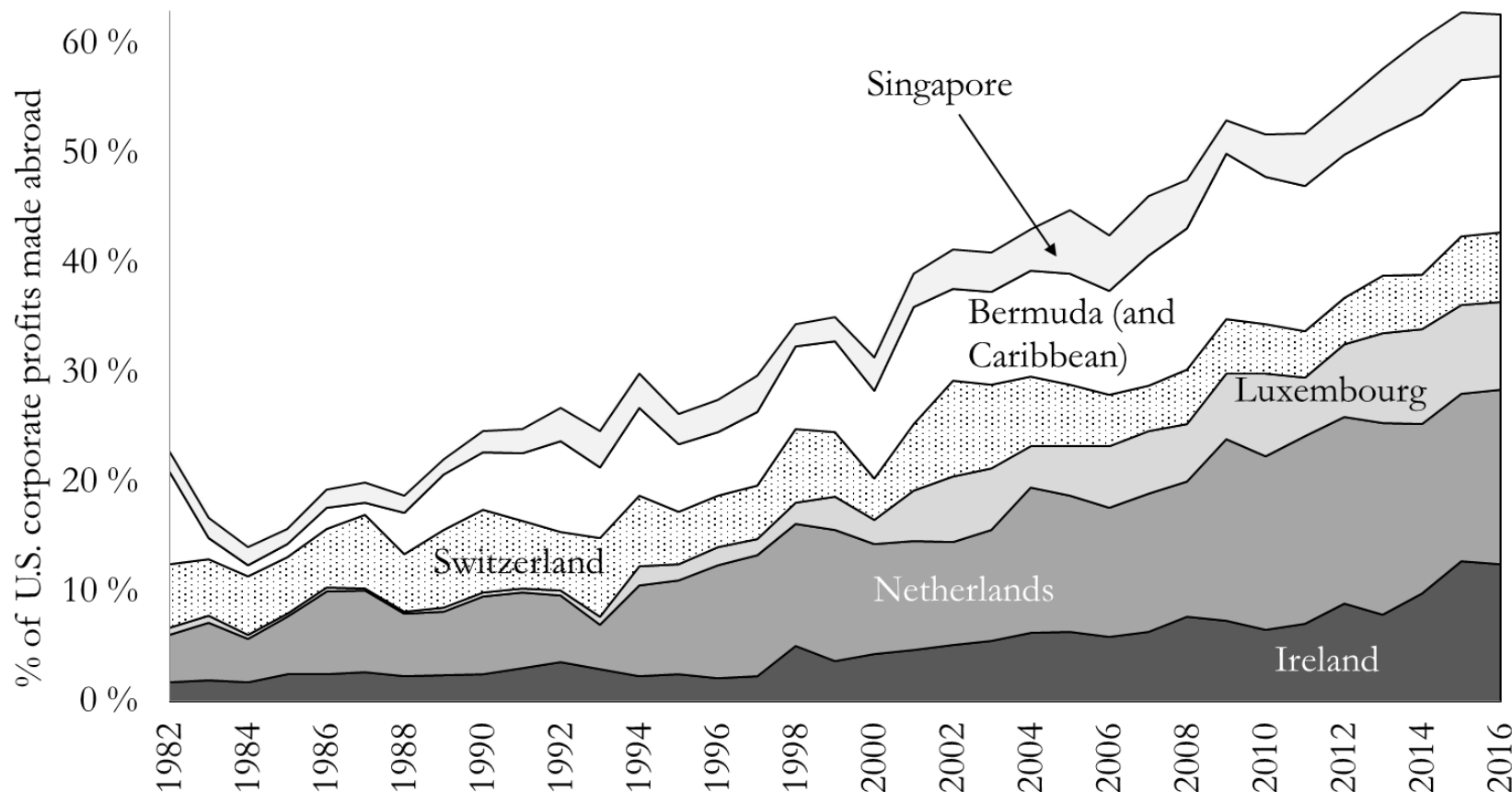
Kostnader:

- Varer og tjenester
- Andel av konsernkostnader
- Renter
- Royalties

63% av US-selskap sine utanlandsgenererte overskudd er i skatteparadis

The share of tax havens in U.S corporate profits made abroad

Notes: This figure charts the share of income on U.S. direct investment abroad made in the main tax havens. In 2016, total income on U.S. DI abroad was about \$450bn. 16% came from the Netherlands, 8% from Luxembourg, etc. Source: Zucman (2014), updated.

Kjelde: Zucman (2014, oppdatert): <http://gabriel-zucman.eu/hidden-wealth/>

Bruk av skatteparadis

Ulovlig

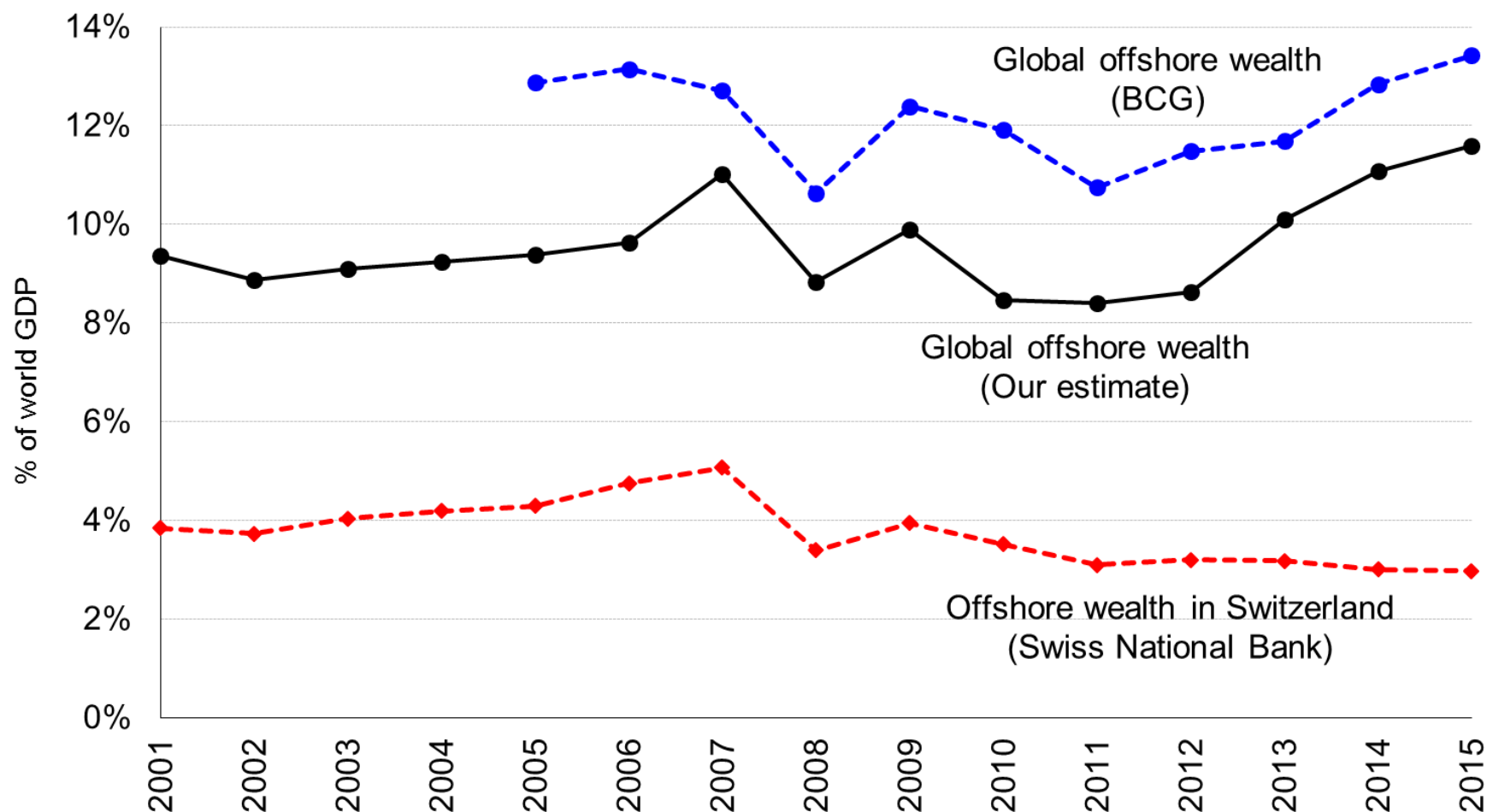
- Skatteunndraging
 - Skjulte kontoar
 - Skalselskap
 - Falske fakturaer
- Skjuler kriminalitet
 - Kvitvasking
 - Terrorfinansiering
 - Korrupsjon
 - Infrastruktur til kriminelle nettverk

Lovlig

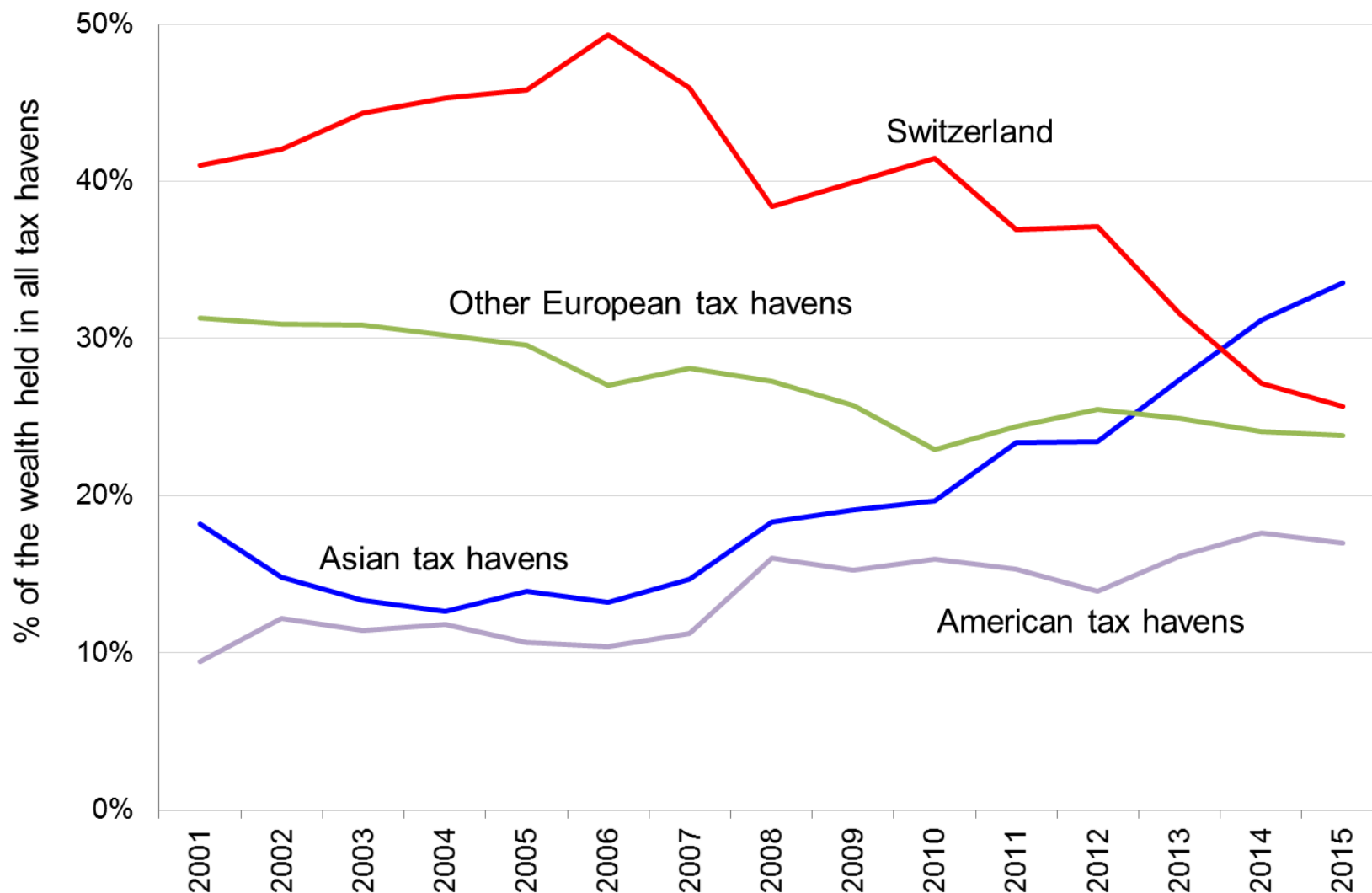
- Finansielle tenester
- Skatteomgåing
 - utnytter ulike skattesatar og inkonsistent regelverk mellom land

3. Kor mykje pengar er gøymt i skatteparadis?

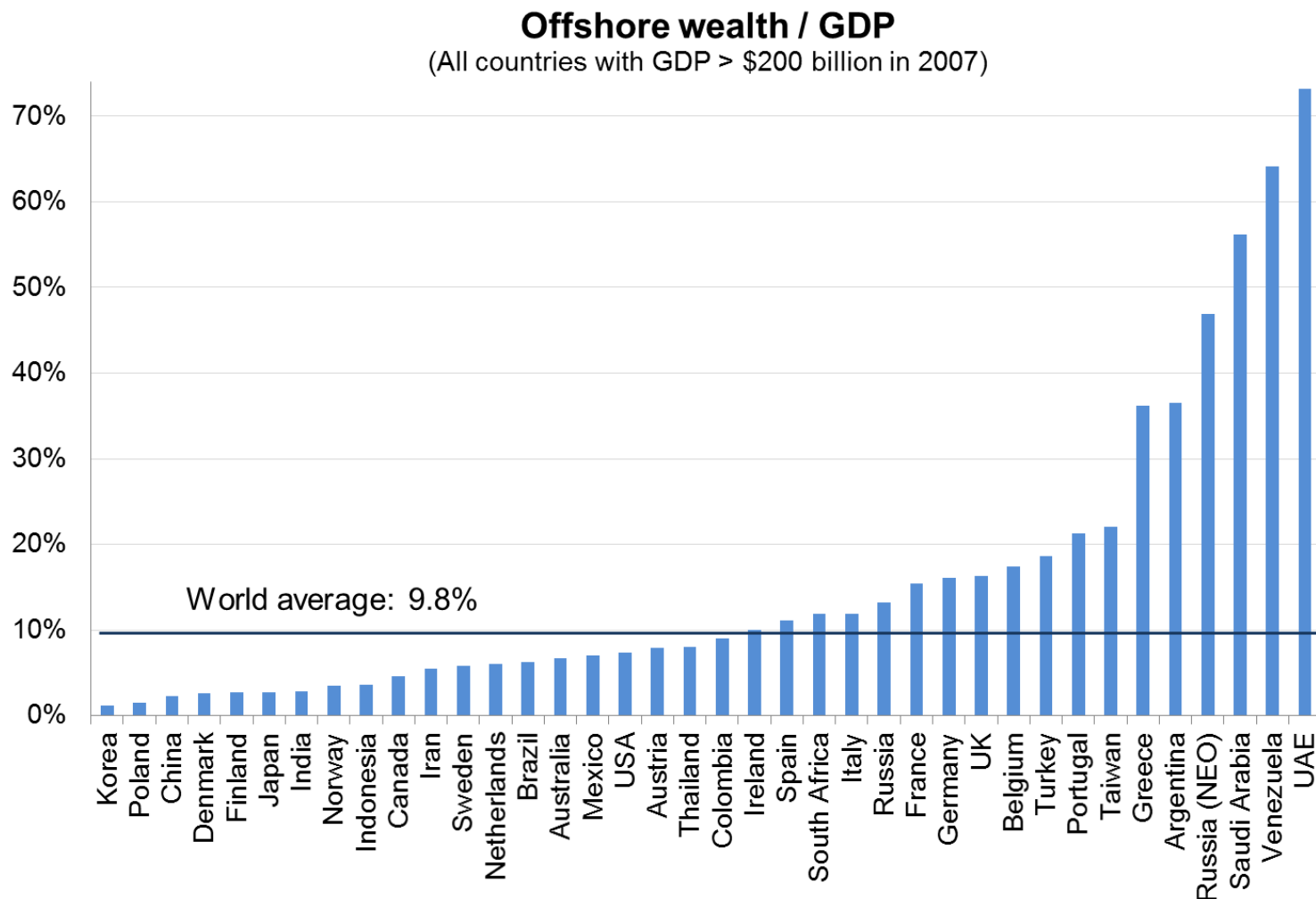
Estimat på skjult utenlandsformue (personar, finansiell formue)

Kvar er denne formuen?

Store variasjonar mellom land

4. Kven gøymmer pengar i skatteparadis?

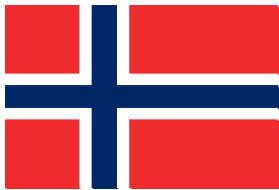
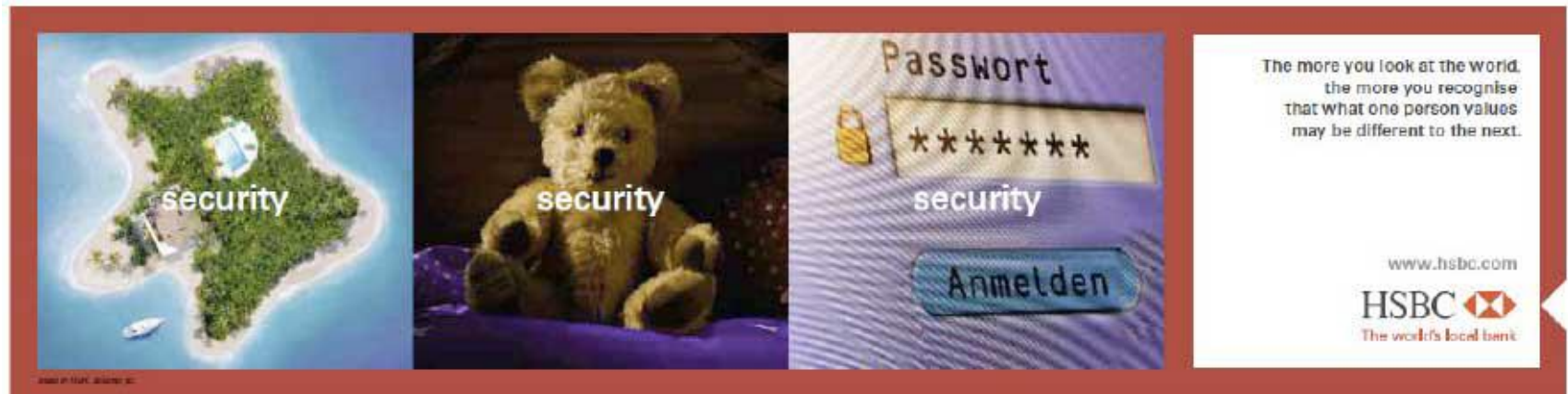
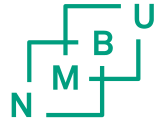
Nye forskningsresultat fra artikkelen “Tax Evasion and Inequality”

av Annette Alstadsæter, Niels Johannesen
og Gabriel Zucman

<http://gabriel-zucman.eu/files/AJZ2017.pdf>

→ Bruker nye datakilder til å måle det som er skjult: kven
gøymer pengar i utlandet, og kor mykje

Swiss Leaks

Panama Papers

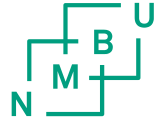

Foto: Shutterstock

Frivillig retting

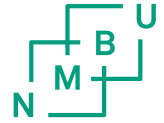
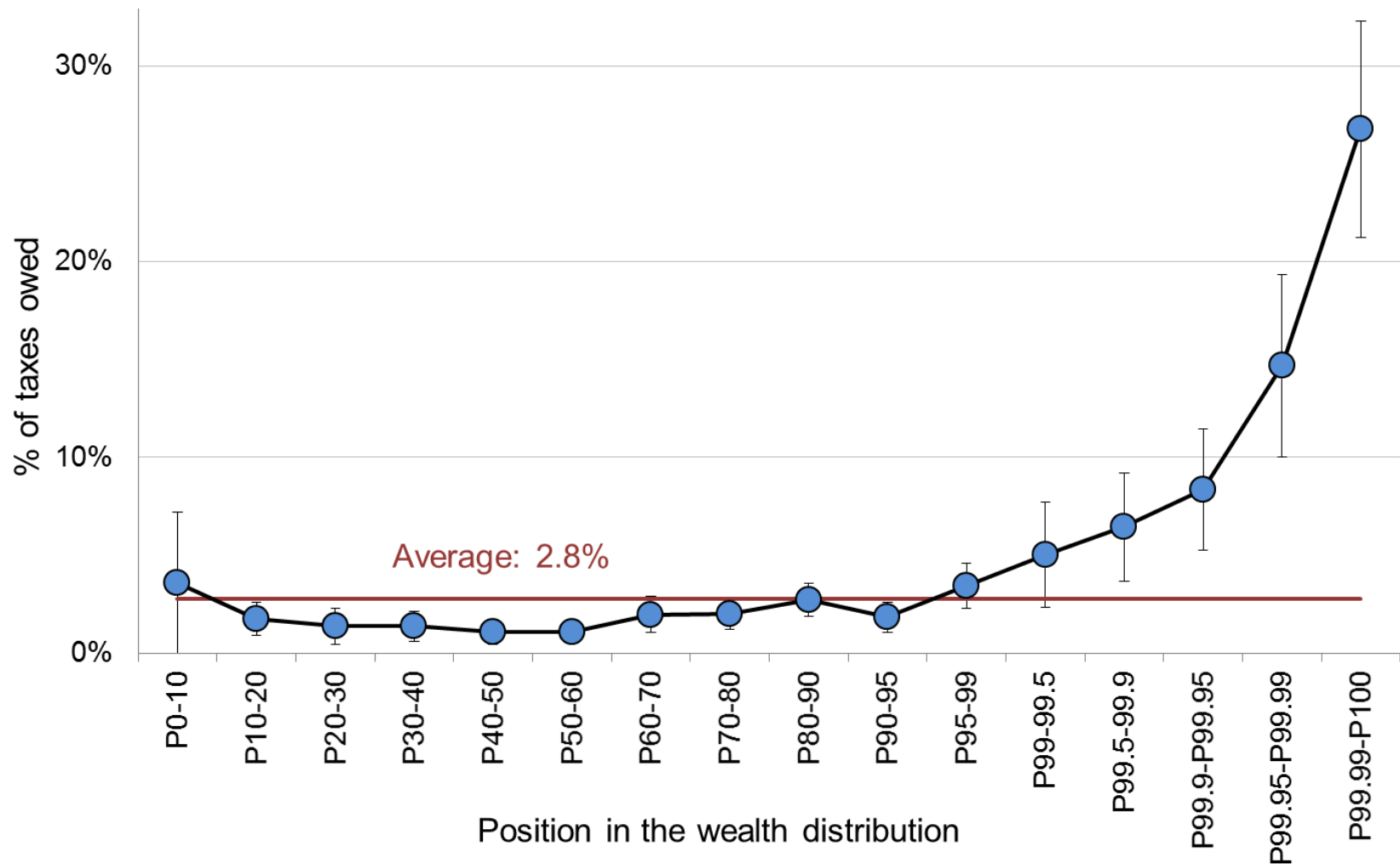
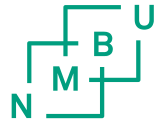

Photo: Shutterstock

Konklusjon: Det er dei rike som gøymmer pengar i utlandet!

- **Swiss Leaks:** 1% av dei rikaste skandinaviske hushalda hadde ein **urapportert** konto i HSBC Sveits. Dei gøymde meir enn 40% av formuen sin.
- **Panama Papers:** Over 1% av dei rikaste hushalda i Norge og Sverige er involvert i Panama Papers.
- **Frivillig retting:** 14% av dei rikaste hushalda i Norge og Sverige melder frivillig fra om at dei har unndratt skatt

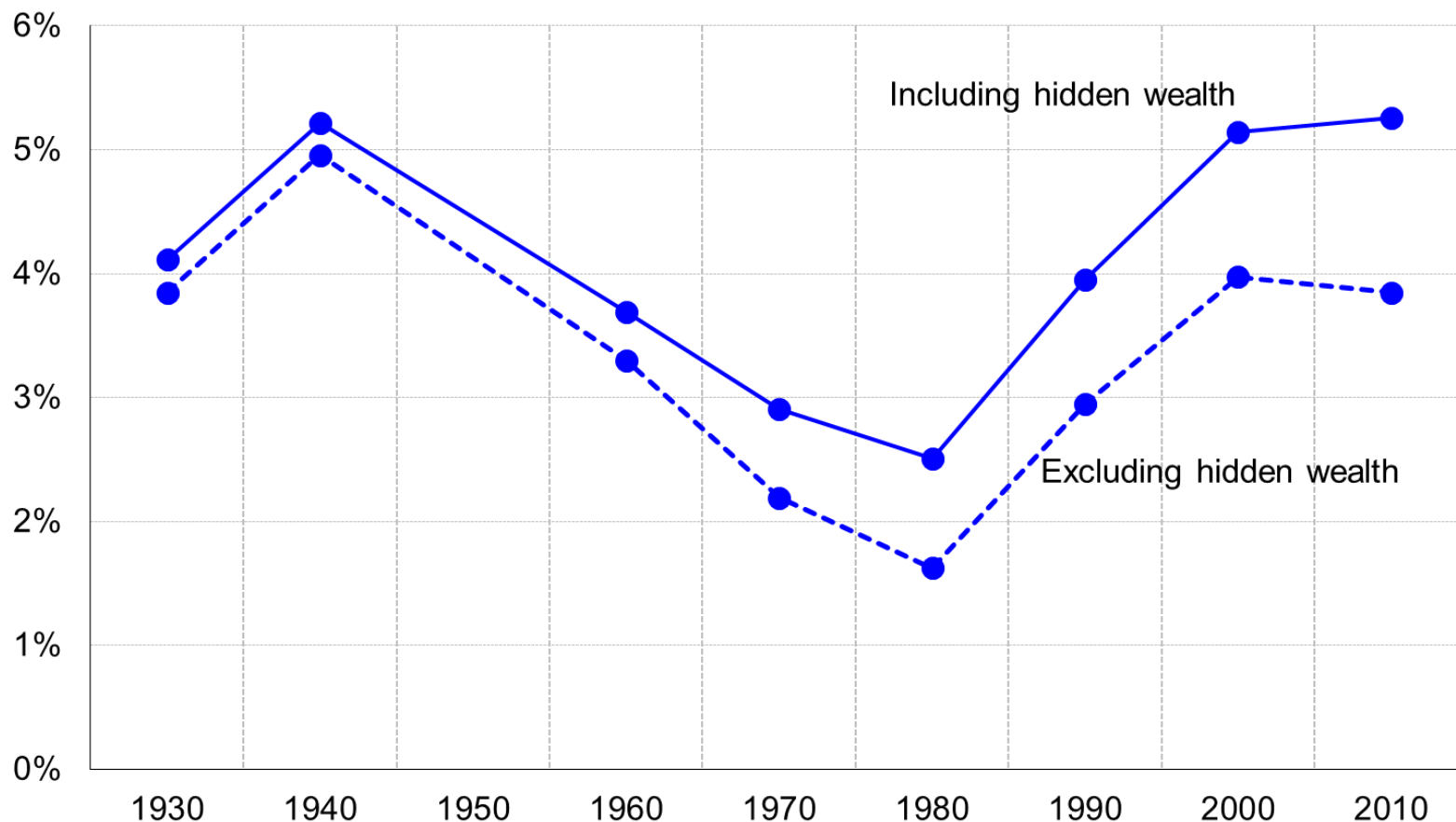
Dei rikaste skandinavane unndrar mest: 25% av den skatten dei skulle ha betalt

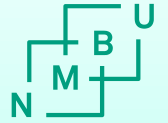

Skjult ulikhet – formuesandelen til dei aller rikeste auka med ein tredjedel når vi inkluderer skjulte utenlandsformuer

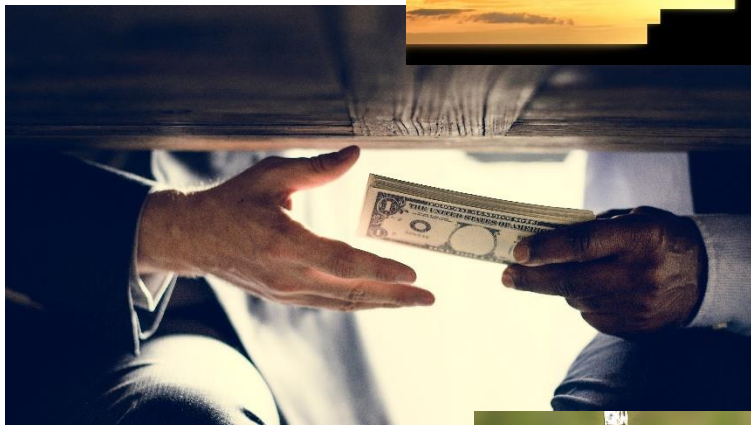

Top 0.01% wealth share in Norway

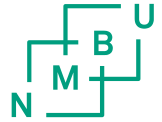
5. Kva er konsekvensane?

Photos: Shutterstock

6. Kva kan gjerast?

Tre små triks mot selskaps skattetriksing

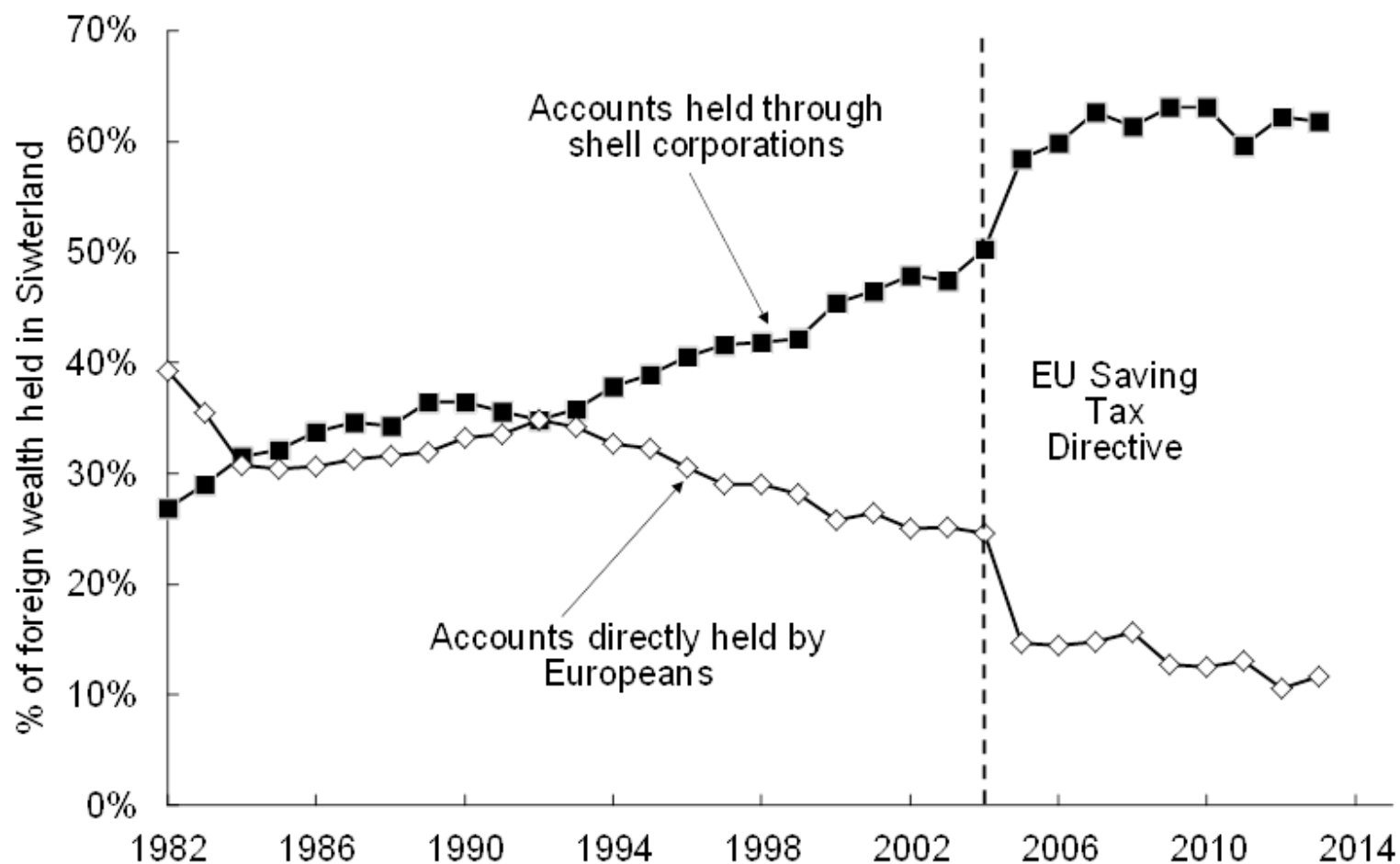
1. Avgrense skattefrådrag for royalty
2. Endre offentlig anbudspraksis
3. Kreve åpenhet om eigarskap og skatteforhold

Men ikkje nok å sjå på selskapa

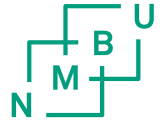
- Multinasjonale selskap (MNEs) er ikkje sjølvstendige organismar; dei er eigd og styrt av personar som tener på skatteplanlegging.
- Det er dei rikaste som eig aksjer
→ MNEs skatteplanlegging øker ulikhetene
- Må sjå dette i kombinasjon med personars bruk av skatteparadis og skatteunndragelse

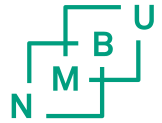

Kven eig kontoar i Sveits?

Må gå etter rådgjevarane

Er du interessert i å lære meir?

Følg med på <http://www.skatteforsk.no>

MA-kurs: BUS360 Responses to taxes